

Avalik järelpärimine Terviseametile (enne, kui kõik sealt jalga lasevad) ja ühtlasi lugemiseks sellele eelmainitud avalikkusele ja võib-olla ka mõtiskluseks ja mõttearenduseks kõigile*), kes vähegi loogilist mõtlemist omavad.

Tahtsin seda järelpärimist afektiseisundis teha juba selle aasta märtsi lõpus, kuid toona suutis mu tahtejõud siiski äkksoovi maha suruda ja läksin lihtsalt absurdsust täis vooluga kaasa, nagu olen seda teinud ennegi. Kuid mis liig, see liig. Nüüd siis kirjutangi ühe suurema arutluse, milles ka järelpärimine Terviseametile. Seega – kui mitte kedagi ei huvita, siis ehk vähemalt üks ametnik, kelle kohustuseks on järelpärimistele vastata, teeb seda siiski? Vahel aga polegi idandamiseks rohkem tarvis. Loll lohus, aga see on kahjuks ainus, mis mul on.

Nüüd, septembri algul, kui kõik-kõik peaks olema uus, aga essugi pole muutunud, ja olles ära näinud öölaulupeol meie igimäletseva ekspresidendi ning praeguse valitsuse tandemi – pealesunnitud joviaalsusest pakatuva hetkepresidendi ning selgelt rõõmu välja pingutava peaministri – ei saa ma enam mitte vaiki olla lähimineviku sündmuste ja valitsuse otsuste kiiskavas valguses. Ma ise võib-olla olekski nagu vait ja vagane, sest ega minu elul pole ju häda midagi, aga meie põhiseadus annab võimaluse hakata vastu sellele, mis ohustab Eesti maad, riiki ja rahvast, rahvusest rääkimata. Ja oht on olemas. Suuremgi veel, kui ta oli eelmise sajandi kolmekümnen-date lõpus. Jah – ajalool on komme spiraalses joones uute nüanssidega rikastatuna korduda...

Ja need uued nüansid on tegelikult kordades hullemad, kui oli toonane olukord. Siis oli noor ja jõura täis kommunism selgelt vägivaldne, mis on ka arusaadav. Ta pidi ennast kuidagi kehtestama nagu seda on teinud ka risti- ning islamiusk ja igasugused teised püünele pürgivad võimuhalejad. Ja füüsiline vägivald oli kergelt haaratav pidepunkt, mille vastu inimesed võitlesid liiksaks nn. kommunismiideele endale.

On väidetud, et Eesti liitus vabatahtlikult Nõukogude Liiduga. Ja ma oleks isegi sellega päri, sest vaadates, kuidas käituvad meie praegused valgesüdamekesed, kes on nõus mingite pehmete aadete eest lagastada andma ja maha müüma oma Isamaa, olen ma täies veendumuses, et taolisi sinisilmseid unistajaid „paremast elust“ oli ka tollel ajal terve Eestimaa täis. Seega – ma oleks nende vabatahtliku liitumise väitjatega igati nõus, kui poleks olnud küüditamisi. Liitlastega nii ei tehta. Järelikult oli see okupatsioon ja mingil määral on veel praegugi. Vähemalt meie emapiimaga edasiantavates hoiakutes.

Meil pole olnud mitte ühtegi riigimeest (ja ka vastsest presidendist pole seda oodata), kes oleks julgenud öelda, et kõik need seltsimehed, kes on meie riiki kannal kinnitanud ja suisa põlgusega keelduvad aastate ja kümnete jooksul elementaarset kohaliku rahva keeleoskust omandamast, ongi tegelikult okupandid. See on ju niivõrd iseenesestmõistetav asi ja kehtib tegelikult iga riigi ja temasse platseeruvate isikute puhul. „Jah – me oleme külalishahke rahvas ja oleme nõus Sinuga rääkima keeles, millest Sa aru saad, aga seda siiski ainult senikaua, kuniks Sa oled külaline.“ Lihtne ja selge ju? Aga ometegi pole keegi valitsevast klannist seda julgenud välja öelda. Isegi mitte EKRE valitsuse ajal ei kuulnud me midagi sellist. Aga EKRE EKRE-ks. Kui nüüd keegi peaks arva-ma, et olen EKRE toetaja, siis kaugel sellest. Kuigi neil on suurim baasalus Eesti, kui rahvusriigi toeks, ei suuda nad ometegi midagi ära teha, teistest erakondadest rääkimata. Miks see nii on, sellest võiks kirjutada pikki traktaate, aga jäägu see hetkel nii. See on praegusel momendil kõige väiksem mure, mis Eestimaad painab ja ehk ükskord jõuab aeg, mil fööniksina tuhande tõuseb ehk mõni ere erakond, et hävitada see aastakümneid kestnud parteide puntratantsust tekkinud paigalseisev ja kopitav külakuhi.

Samamoodi, nagu okupantidega, ei ole Eestis ka ühtegi poliitikut, kes üheselt, oma rahvalt pin-geid maha võtvalt, suudaks potentsiaalsele sisserändajale öelda – „Me oleme väike riik ja meie rahvaarv võiks tõesti olla mõnevõrra suurem, et sisemajandus paremini toimida saaks, kuid – kui me võtame Su enda hulka, siis Sa ei too kaasa neid seadusi ja kombeid, mille eest põgened. Kui see

*) Välja arvatud Margus Lepale Nõmme Raadios.

Sulle ei sobi, tee elu oma riigis Sulle sobivalt korda, mitte ära arva, et kusagil ootavad Sind pudrumäed ja kuldlusikad nende kühveldamiseks. Eesti on usuleige maa, kus usk ja riik on teineteisest lahus ja mitte ühtegi minaretti me siia ei Sulle, ega Sinu sugulastele ehitama ei hakka. Sul pole keelatud uskuda, kui Sa teistmoodi ei saa, aga Sa teed seda ainult oma südames. Sa õpid ära meie keele, võtad omaks meie kombes ja saad oma eluga ise hakkama, nagu peavad hakkama saama ka teised meie riigi kodanikud. Kui see Sulle sobib, oled Sa teretunud, kui aga ei, siis lähed siit nagu sitapurujutt peldiku seinalt survepesuri abil.“

Jällegi lihtne jutt, aga ometegi nii keeruline, et pole leidunud juhtfigure, kes seda oskaks või sooviks välja öelda. Vähe sellest. Kui ma ennist kirjutasin eelmise sajandi nõukogude korra algusaastate füüsilisest vägivallast, siis praeguse korra vägivald on muutunud peeneks vaimseks vägivallaks nii, et inimesed peavad isegi piinlikkust tundma, et nad endale ise peksta ei lase anda või kogune ise mahalaskmiseks seinä äärde ei rivistu.

Nimelt Vikerraadio. Miski lõunatund. Kes oli saatejuht, ei tea, aga see pole ka tähtis. Tähtis on, et tegu riikliku ringhäälinguga. Ja seal siis küsiti, et kas me peaksime pagulastena vastu võtma meid Afganistani okupeerimisel aidanud afgaane. Enda seisukoha pagulaste osas panin ma siia eelnevalt kirja, aga kui üks helistaja ütles, et pole vaja, neist tuleb ainult jama, küsis saatejuht - aga mis siis oleks saanud, kui Rootsis oleks eelmine sajand meilt põgenenud inimeste osas samuti mõeldud. No tule selge mõistus appi! Kuidas saab võrrelda täiesti erinevaid asju? Kui rootslased ja meie põgenikud olid kultuuriliselt nagu kaks parema jala sokki, mil ühine eesmärk, siis vahet pole - kas usuleige või kristlik kogukond ja maast-madalast moslemiks tambitu, on väga plahvatusohtlik kooslus ja eeldaks sellesamuse moslemi igakülgset ümmardamist või liberaalsüdamekesed saaksid krambid. Kui islamiusuline tuleb kristlikku riiki ja hakkab nõudma enda erikohtlemist oma usu alusel, siis pole ta põgenik, vaid viienda kolonni käsilane, ehk siis maakeeli öelduna lihtlabane okupant. Mis oleks sellise koosluse pikemaajalised mõjud, on selgelt paljudes kohtades näha, aga needsamused „õilishinged“ ju ei suuda teiste vigadest õppida, sest ainult tark suudab tunnistada vigu ja neid parandada. Idioot ei saa paraku oma vigadest arugi.

Tõsi - alati ei pea olema idioot, et näiliselt mitte oma vigu mõista ja neist õppida. Piisab, kui sul on lihtsalt ülisuur ego ja sa ei taha oma viga tunnistada, sest see käiks ju ometegi su au pihta ja mis veel hullem - äkki siis hakatakse koguni vastutuse võtmist nõudma. Seega tuleb ikka hooga oma vigade laineharjal sõita, kuniks need ehk niisama vaibuvad. Selline olukord on hetkel meil koroonarindel. Juba võetakse vastu otsuseid, mis on iseenesest täielikult absurdsed, aga kuna need otsuste vastuvõtjad peavad nui neljaks oma loodud agendaga edasi purjetama, siis eesmärk pühitseb abinõu, olgu see abinõu siis nii idiootne kui tahes, sest ega suurel egol tavaliselt puudub igasugune au ja häbitunne.

Markantseim näide kasvõi Tallinna Vanalinna Päevad raekojaplatsil. Hea on teada, et viiruse peatab isegi vähemalt 10ne sentimeetrise augusuurusega võrkaed nii tõhusalt, et aias päevi nautivad indiviidid on kaitstud väljaspool aeda tunglevate inimloomade kõiksugu haiguste eest. Vastupidi samuti. Otsustajad!? Kas teil tõesti piinlik pole? Andke andeks minu loll küsimus. Loomulikult neil pole, sest kui oleks, poleks nad midagi sellist teinud. Rumalatel polegi võimalust häbi tunda. Mida ikka tahta inimestest, keda on koolis õpetatud, et kuum õhk tõuseb ülesse ja kogu nende elu on üles ehitatud sellel valel printsiibil - ehk siis nõndaviisi, et ei saada aru asjade tegelikust olemusest ja toimimisest. Jah, hea lugeja - kuum õhk tegelikult ei tõuse üles. Kui Sa pead mind nüüd lolliks, siis [siit](#) lingist saad teada tegeliku tõe. Ja ausalt - lapiku maaga pole siin mingit pistmist. Kuid lapiku maa juurde jõuame tagasi, kui kirjutan paar sõna kliimasoojenemisest, kuna see mingil määral haakub ka meid ümbritseva koroonaga ja haledalt päevalgele tiritud Bill Gates'i inimkonda hävitava vaksineerimisvandenõuga.

Aga jah - tulles tagasi julgete riigijuhtide juurde, pole meil ka ühtegi sellist, kes oleks öelnud midagi taolist: „*Head inimesed! Olles saanud esimesest ehmatuses üle veel aasta tagasi meile tundmatult kulgeva haiguse ja tema kiire leviku ees, tahaks ma aina korrata ja korrata järgnevat - olgem mõistlikud, olgem realistlikud, olgem heatahtlikud! Koroonaga on ilmselt tulnud, et jääda. Rääkida mingist karjaimmuunsuse tekkest on hetkel vastutustundetud, sest olles näiteks gripiga elanud sajandeid, ei ole meil tema suhtes karjaimmuunsust tekkinud. Küllap see koroonaga käitub samamoodi. Muteerub ja teeb trikke. Kõige parem kaitse igasuguste nn. külmetusviiruste vastu on*

inimese enda terve organism ja tema laitmatult töötav immuunsüsteem, mida me saame mingil määral ka vaktsiinidega kaasa aidata. Kuid ometegi – immuunsüsteem töötab kõige paremini stressivabas kehas. Seega – palun olge mõistlikud. Kui olete vaktsineeritud, siis tundke sellest teadmisesest rõõmu ja ärge üritage mitte mingi hinna eest survestada neid, kes kõhklevad. See tekitab stressi nii teie, kui ka survestatavates. Samamoodi vaktsiinist hoidujad – ärge mõnitage vaktsiinisaanuid ja ärge tormake LGPT kogukonna moodi paraadidele ja barrikaadidele. Mis on selle mõte? Kes on oma sutsu kätte saanud, see on. Jah – vaktsiin on uus, ainulaadne, kuid ometegi on inimkonnas piisavalt palju pioneere, kes oleksid nõus isegi Marsile lendama, teades, et see on üheotsa pilet. Tänu taoliste pioneeridele, olemegi inimkonnana jõudnud päris kaugele. Jah – nii mõnigi on hukkunud ja nii mõnigi hakkab veel, aga just see, mitte hirmunult kivi all istumine, viibki meid inimestena edasi. Kui tunned ennast koroonast ohustatuna, kannata maski. Kindlasti kannata maski, kui tead, et pole terve. Paremini veel – sellisel juhul ürita püsida kodus või pöördu haiglasse. Tõsi – alati pole see võimalik, kuid teadlikult haiguskindjana ilma maskita ringi liikumine on ränk kuritegu, olgugi, et võid olla siis maailma peale vihane ja küsida, et miks mina – las teised kannatavad ka. Kui kannad maski, ära mine kellegi nina alla hüppama, et miks sa tõbras maski ei kannata. Hoida eemale ja seetõttu on hoitud ka Su vaimne tervis. See tuleb alati kasuks. Kui koroonaga tutvumise alguses oli meie kõige suurem hirm, et peame hakkama tegema haigla voodikohtade nappusel raskeid valikuid, keda turgutada ja kellel lasta ressurside puudusel looja karja minna, siis nüüd meil enam seda probleemi pole. Kui meil on kohanappuses valida kahe kandidaadi vahel, kellest üks on 30ne aastane vaktsineerimata mehejurakas ja teine 90 aastane vaktsineeritud vanapapi, siis pole küsimustki, et oma tahet selle haigusega võidelda on avaldanud see vaktsiini saanud papi ja temal on kohasaamisel suur eelis. Nii lihtne see nüüd ongi. Inimesed – olgem üksteiste vastu mõistvamad. Naeratame, tegeleme asjadega, mis aitavad meie ellu rohkem rõõmu. Nii oleme tervemad. Ei mõttetutele piirangutele ja teadlikult tervena tegutsemine jälle au sisse. Jõudu lõpuni! Hirmuaegu saagu läbi!”

Tõepoolest – kas keegi võiks seletada, miks peaks looma vaktsineeritutele privileege? Et nemad saavad kuskile ja teised ei saa. Seda enam, et nad võivad olla samasugused haiguskindjad nagu ka vaktsineerimata inividid. Hulleml veel – nad võivad suure tõenäosusega olla ilma sümptomiteta haiguskindjad. Muide – ääremärkusena ütlen, et olen ise ka kaks korda vaktsineeritud. Teise sain päris juuni alguses. Seega – ma ei peaks nurisema, aga nurisen ikka, kui ümberringi mõttetut lollust näen. Inimese eluspüsimine peaks olema inimese enda asi. See on inimese ainuke vabadus, mis tal olla saab – otsustada iseenda elu üle ilma teisi ohtu seadmata. Jah – mõni ju nüüd võib väita, et aga vaktsiinivastane seabki kellegi elu ohtu, kui teda nakatab. Sedasama saab teha ju ka vaktsineeritu. Nii et millest me räägime? Kui inimene võtab kinnisideeks, et koos vaktsiiniga saab ta ka karja nanotehnoloogiat enda sisse, mis kohe tema geene väänama hakkavad ja vaba tahet alla suruvad, siis olgu see nii. Ta lähtub kahjuks ainult oma kasinate teadmiste baasilt, mis suuresti pärit Hollywoodi filmidest. Seda ei saa talle keelata. Paremini mingidki teadmised, kui üldse loll. Keegi ei keela ju uskuda, et inimkond on jõudnud sellisele tasemele (filmides ju on nii), et pisikesed vaktsiinid on nanosemud aiva ootavad G5 mastist tulevaid käske, et inimene lambaks muuta. Paraku on tõsi hoopis see, et see uskuja oli juba enne lammas. Me pole inimestena jõudnud niikaugelgi, et suudaks pikaajaliselt pärssida kasvõi närvireseptorite valuaistinguid, aga mingid tarkpead usuvad tõsimeeli, et tuhanded nanoolevused suudaksid hakata tema mõttemaailma ümber kirjutama. Ehh.

Me oleme mitte ainult Eestis, vaid terves maailmas ülitugevas hoolivusdefitsiidis. Me ei hooli teadmiste kvaliteedist. Me ei hooli teistest inimestest. Eriti lööb see välja tegevusvaldkondades, kus raha saadakse mitte otseste väärtuste loomise eest, vaid administratiivselt, garanteeritud kuupalga põhiselt. Siia hulka kuuluvad igasugu ametnikud, ministrid ja loomulikult ka riigikogulased, ning kui lati alt minna, siis ka arstid, õpetajad, päästjad, politseinikud...

Selles pole iseenesest midagi imelikku. Pigem vastupidi. See on ülimalt inimlik. Kuna inimene saab stabiilset palka tegelikult nii-või-naa, hakkab ta otsima võimalusi, kuidas selle saadava raha eest võimalikult vähe teha. No ta isegi ei pea otsima neid võimalusi – ta lihtsalt ei tee. Seetõttu loota, et mõnda ametnikku huvitaks tõsiselt Sinu probleem, või et ta tunneks huvi, kuidas ettevõtja, kes tegelikult ka tema palga reaalsete rahaliste väärtuste loomisega tema pangakontole garanteerib, paremini hakkama saaks, oleks ülim rumalus või vähemalt naiivsuse tipp. Ainus, mille nimel taolisel kohal olija pingutab, on see, et talle jääks alles ta töökoht, või et ehk

saaks koguni aste kõrgemale ronida, kus palk tiba kopsakam. Kuid selleks ei pea alati tööd tegema. Kõlbab ka teiste mustaks ja enda valgeks rääkimine.

Ja nüüd ma jõuangi sinnamaale, kus ametnikud hakkavad enda õigustamiseks lolli juttu ajama ja idiootseid „abinõusid“ leiutama.

Mul tõusid kulmud kukla taha, kui kuulsin-nägin lugupeetud Arkadi Popovi telekas ütlemas, et 500 kovidipatsiendi kohta on Eesti haiglasüsteemi lagi – peale seda ei suuda nad enam kvaliteeti tagada. Appikene! Kui me räägime pandeemiast, siis see peaks olema ju sama mis kriis? Ja rääkida kriisi ajal kvaliteedist! Kriisi ajal tuleb ellu jääda. Mis iganes vahenditega. Kui vaja, siis ka kvaliteedis järeleandmisi tehes, kui kvantiteet on oluline. On suurepärane, et lisaks varasemalt juba Eesti haiglates olemasolevatele kuuetele kehavälisele vereringesüsteemile, mis eriti ägedate kovidijuhtumite puhul on viimane õlekõrs, hangiti nüüd lisa. Tubli. Ja kindlasti ei suuda suvaline sanitar ühendada seda välise vereringe aparati, kuid ometegi ei ole ju nii, et kui kõrgelt kvalifitseeritud personal tegeleb nende aparatuuridega, siis teised patsiendid jäävad hooletusse? Pealegi on meile antud aega juurde koolitada nii sanitare, kui ka õdesid, kes juba olemasolevate arstide näpunäidetel suudaksid patsiente hallata. Ja rääkida, et tänu kovidipatsientide suurele arvule kannatab plaaniline ravi! No vabandage väga! See kannatas juba aastaid enne 20-nenda aasta pandeemia-algust. Kui küüniline ja vastutustundetud peab olema, et sellega rahvast hirmutada?

Oeh. No mida nende enesekesksete ametnikega siis teha? Kas meil üldse on võimalusi panna nad vabatahtlikult hoolima ja otsima lahendusi meie kõigi üldiseks hüvanguks? Tegelikult oleks. See saab olema raske, kuid soovi korral mitte võimatu. Kui huvi on, siis loe sellest lähemalt [siit](#). Aga ole hoiatatud – kui oled nendega ühest killast, kes saavad raha seinast, siis Sulle see lahendus suure tõenäosusega ei meeldi, sest peaksid hakkama rohkem hoolima. Ja mitte ainult endast, vaid teistest ka.

Samas – mis siin ikka imestada – öeldakse, et iga rahvas on oma valitsejaid väärt. Kui meil on esimene naispresident, kes, Kuusiku juhtumit meenutades, on koolikiusaja parim õpikunäidis ja meil on naispeaminister, kes oma tõelise pale laseb häbenematult rahvale paista ministrite ametissevannutamise tseremoonia ajal juhtunud intsidendi läbi, kus ta ei suutnud isegi „hoolivust“ teeselda, pole midagi imestada, et enamus rahvast on hoolivusdefitsiidis. Seda enam, et tõsi on ju ka see - kui sul on toimetulekuga, ehk siis endale maski ettepanekugagi probleeme, ei suuda sa ju märgata teisi abivajajaid, aitamisest rääkimata. Ja see maski ettepaneku näide ei ole mitte seotud praeguse „pandeemiaga“, vaid lennuohutuse loenguga enne igat lendu, kus stjuardessid manitsevad ohuolukorras siiski kõigepealt hapnikumaski endale ette panema, et suudaksid pärast aidata teisi. Kuigi võiks arvata, et meie juhtfiguuride palgad on piisavalt suured, et neil võiks jaguda ka silmi endast madalamal pulgal olevatele, pole seda hoolivust ka tikutulega kahjuks näha.

Kui nüüd küsida otse, siis mida on meie ühise maksuraha eest kobedat palka saavad Mihkelsonid, Paedid, Kaljulaidid, Kallased ja kes iganes veel, tegelikult ka Eesti rahva heaks selle raha eest isiklikult ära teinud? Peale selle, et nad kõik kaaluvad ja vaagivad ja arutavad ja teavad kasvõi seda, kuidas kõik teised riigid peaksid käituma ja olema ning oskavad teiste suunas näppu viibutada või kaela koogutada? Jah – mõni on isegi kirjutanud raamatu, mõni oskab hästi kõnesid ette kanda, mõni imiteerib virvatulukesi. Seda küll. Kuid on ka mõnelt neist tulnud Eesti rahva elu paremuse poole viivat ideedki - teostusest rääkimata? Isegi Google on teinud eesti keele hoidmiseks rohkem, kui meie „iseseisev“ valitsus 30 aasta jooksul. Juhid võiksid olla vähemalt ideedegeneraatorid või siis vähim, mida nad teha saaksid, oleks mitte loopida kõikaid kodaratesse, vaid igati arengule kaasa aidata, võttes kuulda ka nendest alamate pahatihti arukamaid viiksatusi, kui nende endi omad. Aga ei – kahjuks ülemuse ego ei luba seda, sest hirm, et kellegi teise ideed toovad troonile ka ideede autori, ei lase sellel puht olelusvõitluse aspektist teostuda, vaid oma väljakujunenud kambaga püütakse teha kõik, et midagi nende eneste toitumisahelas muutuda ei saaks. Ja seda kasvõi neid endid toitva rahva elukvaliteedi halvenemise hinnaga, ise samal ajal hõisates: „Me pole kunagi elanud nii hästi, kui praegu!“

Ennist lubasin, et mainin veel lamemaalasi. Nüüd on aeg seda teha kliimasoojenemisega seoses.

Fakt on see, et kliima soojeneb. Ta on seda ennegi teinud ja jälle jahtunud ja jälle soojenenud. Soojenenud isegi suhteliselt hiljuti mõningaid sajandeid tagasi. Pendeldanud ammu enne seda, kui jõudsim praeguse tehnilise tasemeni, mille raames mõningad „heatahtlikud“ näevad võimalust oma elu paremaks äraelamiseks, luues uusi institutsioone nõudmaks sisse ja haldamaks mindeid salapäraseid kvoote, millest üle minnes kogu maailm sureb meeletus agoonias loetud aastakümnetega.

Lamemaalaste käimatõmbavaks jõuks on printsip, mis inglise keeles kõlab väga hästi – *'Seeing is believing'*. Eesti keelde ma teda nii kõlavromantilisel kohe hoobilt panna ei oska. Ehk *'Usun, mida näen'* sobiks. Ja tähendab see seda, et mõnedele lihtsalt ei jõua kohale, et no ei ole ju ümmargune. Vaatan kiikriga, ja tundub ikka täitsa pikalt-pikalt tasane. Pealegi – no ei püsi ju vesi palli allpool – maha voolab. Ei saa inimesed käia pea alaspidi päevad otsa ringi. Loll jutt. Loomulikult on lame.

Nii et sisuliselt on tegu teatud sorti mõtlemisvõime piiratusena, kuna ei hoomata seda kolossaalsust, mida meie maakera sellest suurusest tulenevate füüsiliste omadustega endast tegelikult kujutab. Ja et paremini mõista inimeste assotsiatsioonide teket ja hälvet reaalsusest, mainin ma lihtsalt mokaotsast, et see kera, või siis mõnede jaoks kauss, mida nii meie, kui ka teised rahvused kutsume Maaks, on tegelikult 70 protsendi ulatuses kaetud veega. Võta nüüd kinni sellest inimloogikast. Eks harjumuse jõud ole suur ja see nimi on kinnistunud ajudesse veel sellest ajast, kui meil polnud aimugi, et lisaks igapäevasele jalutatavale maapinnale, on meie käegakatsutavas ruumis veemaailm tegelikult hulga üüratum. Sama asjaolu tõttu on ajukurdudest raske eemaldada ka mõtet, et no ei saa inimene ju pea alaspidi käia.

Aga jah – kardetavasti sama kammitsetus laseb meil uskuda, et hetkel toimuv kliimasoojenemine on suures osas inimtekkeline. Mingil määral on see isegi õige, sest osooniaukude tekitamisega said meie keemikud ehmatavalt kergesti hakkama. Õnneks sellele saadi jaole ja meie teadmiste arenedes suutsime hüljata osooni lõhustavate kemikaalide õhkupaiskamise ning filter, mis ei lase kurjal päikeseenergial otse meie palli põski soojendada, on enamalt jaolt taastunud. Kuid tõepoolest – see pole veel kõik kuri, mida me teeme. Inimene on ainuke elusolend maal, kes laseb üüratutes kogustes vabadesse miljardite aastate jooksul maakoore ladestunud päikeseenergiat, kasutades põlevkivi, naftat ja muid taolisi fossiilseid saadusi oma energiavajaduste rahuldamiseks. Ja need, kes teavad midagi energia jäävuse seadusest, loomulikult mõistavad, et mingi osa sellest meid kimbutavast soojusest on tõesti inimtekkeline. Aga kas ka piisavalt suur mainimisväärne osa, et võistelda päikese poolt pidevalt laekuva energiaga, see on juba iseküsimus.

Igatahes – kas inimkond on süüdi või mitte, on meil ikkagi ainult kaks võimalikku lahendust sellest olukorrast võitjana välja tulla. Ja kusjuures neid tuleb rakendada mõlemad. Ühest ei piisa.

Esiteks – me peame drastiliselt vähendama inimolendite arvu oma planeedil. Tegelikult oleks kolm-neli miljardit lagi, mida see suurest paugust tekkinud keskkond välja kannataks. Kui te nüüd natukenegi suudaksite emotsioonid kõrvale jätta ja mõelda selle peale, et kui kõik praegused ligi kaheksa miljardit inimest tahaks – ja miks nad ei tahaks, neil oleks sellele täielik õigus – elada nende standardite järgi, nagu elan mina või Sina, hea lugeja, sattuksime me sellisesse ressursikriisi, et vennatapusõjad oleks vältimatud. Meenutage ajalugu, kus sõdu peeti maade, soola, rauamaagi ja tont teab mille pärast veel. Tänapäeval me oleme õnneks õppinud neid kõiki asju otstarbekamalt kasutama, kuid kahjuks mitte veel nii, et nendest ressurssidest jaguks heaks eluks kõigile juba meie pallil oma koha sisse võtnud inimestele.

Samas – kunagi tulevikus, kui oleme suutnud vallutada kosmose, läheks elu märgatavalt lihtsamaks, sest kosmoses oleks meil võimalus oma prügi ümber töödelda milliseks anorgaaniliseks aineks iganes. Tuhanded alkeemikud ilmselt keerleksid oma haudades nagu vurrid ja näriksid kadedusest küüsi. Lugesin kunagi mingist ideest lennutada prügi päiksesse, aga see oleks absurd. Kui kosmosesse lendamine muutuks igapäevaseks, siis oleks prügi lennutamine sinna rajatud ümbertöötluskeskusesse lapsemäng ja ilma igasuguse mainimisväärse ökoloogilise jalajäljeta teostatav kasvõi magnetkahurite abil. Elusorganisme nii paraku küll orbiidile saata ei saa, kuid elutu materjali lennutamiseks oleks see odav vahend. Ja kui juba kosmoses olla, siis

püüda sealt hulkuvaid peremeheta asteroide ja neid meile vajalikeks materjalideks töödelda poleks ka mingi probleem. Aga kogu see eelnev jutt on veel kauge unistus ja sellel sajandil ilmselt teoks ei saa, kuigi tuleks kindlasti ära teha, sest paremat planeeti meil kusagilt võtta pole ja see on ainuke lahendus, kuidas oma ressursivajadustega ree peale saada.

Jõudes tagasi selle praeguse üüratu inimhulgani meie planeedil, on mul tegelikult väga kahju, et Bill Gates'ile süüks pandav inimkonna hävitamine kovidi vaktsiiniga on kahjuks ainult vandenõuteooria, mitte praktika. Mina igatahes valiks selle variandi lõputute sõdade asemel, olgu nad siis vendade või eri-ideoloogiate vahel. See oleks kordades humaansem, kui sõjas tapetud ja sandistatud inimesed meie ümber. Aga see on minu valik. Mina ju teadupärast ei tea elust midagi. Pole isegi madala IQ-ga käsitöoline mitte.

Teine lahendus oleks kiirkorras kasutusele võtta ideaalis 100% meie energiavajaduste rahuldamiseks reaalselt saadav energia koos selle ise akumulatsiooniga. Sellisel juhul ei peaks me enam mitte džauligi valla päästma varasemat Maale talletunud energiat ja Greta oleks väga rahul.

Ja nüüd jälle see kole koht, kus jõuame otsapidi Eestisse tagasi. Päikeseenergia pole mitte ainult päikesepaneelidega püütav, mida saab teha vaid – nojah – siis kui päike paistab. Päikeseenergia on ka tuuleenergia. Eksole, milline üllatus! Ja tuult meil enamasti ikka jagub. Ja kui seda pole petlikult maapinnal, siis mida kõrgemale tõusta, seda rohkem teda on. No teatud piirideni muidugi. Kosmoses ulub piltlikult vaid päikesetuul, aga see on omaette teema ja seda võiks pikemalt käsitleda, kui me sooviks eelpoolmainitud asteroide taga ajada. Jah – veelkord – mida kõrgemal, seda rohkem tuult. Seetõttu tahavad ka tuuleenergeetikud püstitada võimalikult kõrgemaid maste, et tuulikute kasutegur oleks seetõttu suurem. Kui Don Quijoted väidavad, et tuulik ei tasu ennast iialgi ära ja tema ehitamine on kallim, kui selle elektri väärtus, mida ta oma eluea jooksul toota suudab, siis paraku on asi tõesti kosmiliselt kaugel. Tänapäeva tehnoloogia on selles valdkonnas juba niivõrd arenenud, et tegelikult ei oleks nende püstitamiseks isegi taastuvenergia tasudena sissenõutavat toetust vaja, aga noh – see on meil paraku selline valitseva nomenklatuuri mängumaa ja kuidas ta ikka iseendalt pulgakommi ära võtab? Ta pole ju laps.

Tegelikkus on, et kui võrrelda näiteks 80 meetri kõrgust tuugenit 180 meetri kõrgusega ja nende gondlis toodab elektrit ühesugune generaator, siis kõrgema tuuliku tootlikkus on vähemalt poolteist korda suurem ainuüksi tuule kättesaadavuse tõttu. Ja kui nüüd arvestada, et 100 meetrit kõrgema tuuliku püstitamine ei maksa pooleteist korda rohkem, vaid maksumus suureneks ehk 15% võrra, siis on siililegi (kahjuks mitte Eesti Vabariigi asjapulkadele) selge, et tuulegeneraatori ehitushinna ja tootlikkuse efektiivsuse suhe on kõrgematel tuulikudel kõvasti parem. Aga see ei morjenda meie riigi „hoolivaid“ energiamajandajaid, kes läksid küll elektribörsile lauldes laulu vabast energiaturust ja võimalusest kõigil oma elektrit sinna müüa, aga sedasamust elektrit kasumlikes kogustes toota ei luba, rakendades kuritööpartneri kaitseministeeriumi oma vankri ette kellukeste saatel leelotama suurest Vene Karust, kes ainult seda piki-silmi ootabki, et pöörlevate tuulikulabade varjus roomata Eestimaad anastama, et seda Putini tsaaririigiga liita. Seega – meie valitsus käseb otseselt olla ebaefektiivne!? Selle ja kliimasoojenemise valguses tuleks tegelikult kogu see Eesti Energia maffia koos neid häbitult abistava Kaitseministeeriumi asjapulkadega panna seina äärde ja lasta – mitte kohe maha, aga oma ametist lahti kindlasti. Kaunistamine mädamunade ja muude üleküpsenud saadustega oleks boonuseks. Seda enam, kui arvestada kasvõi seda, kuidas on torpedeeritud vendade Sõnajalgade leitud-arendatud ainulaadset ühepoolse kinnitusega tuulegeneraatori näidispargi loomist, tänu millele on tegelikult loomata jäänud mitmed-sajad töökohad, mis Ida-Virumaal oleks olnud kõvasti leevenduseks kaevandusmahtude vähenemise tõttu vabanenud töökätele. Aga jah – käsi peseb kätt ja sõber selga ja kui EE on ikka otsustanud, et nende rasvast riigipirukat keegi teine lakkuma ei tule, kuigi eelnevalt on see lubadus kõlavalt välja hõigatud, siis pole midagi teha.

Juba ainuüksi see võiks inimesi mõtlema panna, et enamus neist, kes iga riigikorra ajal tahavad teisi juhtida, ei tee seda tegelikult altruismist ja teistest hoolimise tõttu, vaid ainult enda hüvanguks. On erandeid, aga need on ka selgelt eristatavad sellest massist, kes aina hosiannat laulavad järjekordsele riigikorrale või suurvõimule ikka omakasu silmas pidades. Kuid neid erandeid on paraku pea olematu arv ja nende hüüd on pelgalt üksik ulg kõrbes, kuna erineb

sedavõrd rahva poolt valitud „rikaste ja ilusate“ ettelauldavast uinutusviisist, et lihtsalt sumbub üleüldisesse mürasse.

Meil on loodud terve hunnik igasuguseid sihtasutusi ja MTÜ-sid, et „vähemustel“ oleks ikka parem elu, aga meil pole ühtegi institutsiooni (KAPO ei lähe arvesse, sest nemad on tegelikult repressiivorgan kehtiva riigikorra kaitseks ja neid riigielu parendamise ideed ei huvita), mis tegelikult uuriks seda, mida rahvas, ehk enamus tahab. Jah – on olemas mingid erauringu-ettevõtted, millede käest ostetakse kitsaid konkreetseid tellijale sobivaks kohandatud teadmisi – enamasti on nendeks meie arvukate parteide reitingud, aga see on ka kõik. Samas omab rahvas valitsejatest erinevat arvamust väga paljudes asjades, aga see püünele pääsenuid karvavõrdki ei huvita enne, kui pole saabunud valimisperiood. Siis tehakse nägu, nagu neid huvitaks, ja oh õne! Nagu sellest huvitavast näoste veel vähe oleks – isegi lubatakse maad ja ilmad kokku. Kui aga soe koht käes, ei koti rahva arvamus enam ühtki asjapulka, sest nii on lihtsalt mugavam oma stabiilset sissetulekut seinast välja võtta.

Eks minagi olen üritanud siin-seal teha mingeid ettepanekuid ja küsida vastuseid arusaamatutele asjadele. Ja tulemus? Ümmargune, filigraanselt lihvitud null. Vähe sellest, et saad ettepanekutele ja küsimustele vastuseks mõttetu kopeeri-ja-kleebi kamarajura, ka kallid kaaskodanikud manitsevad, et ah, mis sa torgid, las olla. Kurb. On kummaline, et me tahame omada perfektselt aega näitavat kella, mille hammasrattakesed peaksid selleks töötama õlitatult ja ühes rütmis, kuid ometegi me talume ennast ümbritsevas riigiaparatuuri kellavärgis ülisuuri lõtke, kulunud hammastega, või üldse pihta pandud rattaid, ja oleme selle kõigega juba nii harjunud, et milleks meile tegelikult igasugu valimised ja näiline võimalus kaasa rääkida? Kas lasteaia mängimiseks?

Aga mis ma siin endast ikka nii pikalt. On olemas kasvõi selline imetabane inimene, nagu Ege Hirv, kellega mul oli natuke kokkupuudet, kui kandideerisime eelmisel riigikoguvalimisel üksik-kandidaadidena. Ta puistab oma näoraamatu seinal kui küllusesarvest tegelikult kuldaväärt ideid, kuidas Eesti elu paremaks muuta ja on üritanud kasutada ka teisi kanaleid, kuid ometegi on see kõik nagu hane selga vesi. Tõsi – umbkaudu 5 protsenti tema ideedest on sellised, millede osas ma üritaks temaga argumenteeritult suheldes panna siis kas teda meelt muutma või kasvaksin ise ringi. Aga tegelikult, kui meil oleks riigis mingigi institutsioon, mis tegeleks rahva hoiakute ja huvide riigiisadeni toomisega, oleks see sein just üheks selliseks kohaks, kust need teadmised kõige kergema vaevaga kätte saaks.

Aga paraku – mitte keegi nendest, kes võiks ja peaks taoliste asjade vastu huvi tundma, ei tunne ja ei hooli. Jutuga hoolivusdefitsiidi juurde tagasi jõudes on paslik nüüd esitada see teabenõue, mis ongi selle kirja aluseks.

Selle aasta märtsi lõpus hakkasid internetis levima videod meditsiinilise maski pinnal „elavatest“ ja liigutavatest nanoussikestest. Kuna olen loomu poolest uudishimulik ja ikka üritan süüvida juurteni, otsustasin ise asja uurida. Ja tõepoolest, teatud tingimustel maski pinnal olevad tumedad kiud „ärkasid ellu“. Tulemus nähtav [siit](#). Sealt kirjelduse alt on kättesaadav ka minu teadmiste baasile tuginev selgitus sellele reaalsele, mitte arvutivõlurite poolt teostatud nähtusele. Aga mida tegite teie seal Terviseametis? Selle asemel, et kasutada ära maksumaksjate poolt teile soetatud laborisisustust ja kasvõi üht oma arvukatest kõrgeltharitud inimestest ning ise uurida, millega on tegu ja siis rahvale seda ka seletada, te lihtsalt väidate, et see kõik on vale ja olge allikakriitilisemad! **Kurat küll – sajad inimesed igapäevaselt kättesaadava tehnoloogiaga salvestavad neid väänlevaid ussikesi, ja teie väidate, et see on võltsing! Kas niimoodi siis hoolitakse oma inimestest ja võetakse pingeid maha?** Mina võin ju seletada, kuidas need asjad seal toimivad, aga minu väljund on niivõrd väike, et see kõik on tegelikult lihtsalt mahavisatud aeg. Ainult enda meelerahuks tehtud. **Teie käsutuses on riiklikud meediakanalid, millega rahvani jõuda. Miks te neid ei kasuta, et üleüldist hüsteeriat teadlikkuse tõstmisega rahustada?**

Umbes kuujagu hiljem tuli teine videote laine, kus väidetavalt ja ka „visuaalselt tõestatud“ üritati selgeks teha, et vaktsiinisüsti kohale kinnitub magnet! Ja jällegi olite te vait nagu kuldid rukkis. Kuna juba hilises lapsepõlves olin ma selgeks saanud mehhanismi, kuidas nõndanimetatud „magnetinimesed“ enda külge kõiksugu tráni kinnitavad, alates lusikatest, lõpetades triikraudadeni, ei löönud see minul vähemalt jalgu alt ära, sest magnetismiga pole seal midagi pistmist. Ja liht-

salt pulli pärast katsetasin seda ka ise peale teist vaktsiinisüsti kohe peale plaastri eemaldamist (plaastri peale ta loomulikult kinni ei jäänud) – magnet jäi süstikohale pidama. Aga nagu ma ütlesin – pole sellel magnetismiga midagi pistmist. Toimib füüsika hoopis teise kandi pealt. See-tõttu ei hakanud ma ka videot tegema, aga teie oleks võinud sellel teemal oma nokakese siiski lahti teha ja rahvast natukenegi söögi alla ja söögi peale harida. Esiteks ei süstita seda vaktsiini ju mitte naha alla, vaid sügavale lihasesse, kust ta kohe laiali jookseb. Seega ei saa ka parema tahtmise juures see magnetjõud olla nii suur, et hoiab magnetismiga magnetit seal süstla nõela-augu küljes. Teiseks – kui see olekski nii, siis veel tühjendamata vaktsiinipudelike peaks magnetit nähes kohe lennates tema embusesse hüppama, sest seal peaks magnetilise aine kontsentratsioon olema ülisuur. Vat ei suuda valitsuse poolt arvutute „elushoidmisseadustega“ lolliks tinistatud inimesed oma peaga enam mõelda. **Kuid ometegi oleks kodurahu huvides just teie pärusmaa rahustada inimesi ja neile selgitusi jagada. Kuid kahjuks te ei vaevu, sest teie ego ei luba nii madalale laskuda. Või kui see pole ego, kas te siis olete lihtsalt kõik empaatiavõimetud pooletoobised? Või kardate kedagi, midagi?**

Hirmust rääkides, siis ei peaks praegune valitsus ja ka Terviseamet mitte kartma neid, kes käte ja jalgadega, suuaparaadist rääkimata, kovidivaktsiini vastu võitlevad. Kartma tuleks hakata neid, kes on vaktsineeritud ja keda on selgelt petetud selle konkreetse vaktsiini ja vaktsineerimise hüvede osas, ning kellede kõrisid aina rohkem ja rohkem kinni hakatakse tõmbama, nagu seadusekuulekatega ikka meie maal kombeks on teha. Just nemad on need, kelle puhul ükskord ehk prahvatab vimm, sest tegelikult ei sega „hoolivate“ valitsejate tehtud arvukad seadused mitte neid kurjameid, keda silmas pidades need seadused vastu on võetud, vaid lihtsaid arukaid inimesi, kes saaksid oma eluga suurepäraselt hakkama, kuid ometegi on seadusepügalatega kä-sist-jalust seotud, samal ajal, kui tavaline psühhopaat ainult kõrval irvitab ja teeb mida iganes heaks arvab, tagajärgi kartmata.

Pisike näide veel hetkel mitteaktuaalsel teemal – krüptoraha. Meie pankurid ja valitsused on enamasti väga taunival seisukohal selle elektroonilise valuuta osas, väites, et see avab tee kuritegelikku maailma, kuna rahaliikumine pole jälgitav. Tegelikult on see mittejälgitavuse jutt pullikaka. Jah, see on raske, aga see on tehniliselt tahtmise korral teostatav. Kuid mitte sellest ei tahtnud ma rääkida. Ikka sellest, et kuigi need eelpoolnimetatud viibutavad näppe ja ütlevad, et maailm muutub koledaks paigaks, kuna kuritegusid ja nende rahastamist on võimatu ohjes hoida, siis mis on praegu teisiti? Me kõik teame neid arvukaid juhtumeid, kus libatellerid helistavad, et oi kui kole lugu, hullema ärahoidmiseks on meil vaja teie identiteedi koode. Jah – inimesed on lollid – pole midagi teha, aga ometegi röövitakse nii päise päeva ajal sadadelt lollidelt raha. Ja pank laiutab käsi. No krt võtaks. Ometegi ju jäävad jäljed, kelle kontole kanti, kelle kontole sealt edasi kanti, või kust raha välja võeti. Jah – ilmselt raha, kui selline, mis kurjamite kätte on sattunud, tuulutatakse kiirelt, aga neid kurjameid ise peaks olema lihtne välja selgitada, et arvukalt näidislintšimisi korraldada, võtmaks teistelt soovi taolisi kuritegusid toime panna. Aga ei – ise olid loll ja kõik. Toimub täielik röövlite ja kelmide ringkaitse nii valitsuse, kui ka pankade poolt. Andes meile sellise tegevusetusega üheselt mõista, et ka nemad ise on röövlid ja kelmid. Seega – milleks karta krüptoraha, kui asjad on panganduses juba praegu, nagu krüptoraha kasutades?

Aga segades nüüd hoolivuse puudumise – lollidelt tulebki raha ära võtta – ja ego – no mis ta siis on nii loll – kokku, jõuan veel ühe probleemini, mille tahaks Sulle, hea lugeja, kondina mälumiseks kurku heita.

Kui me inimestena oleme lõpuks harjunud oma keha toimivana hoidmiseks söömise ja joomise käigus tekkivate jääkproduktide number kaks ja üks väljutamist teiste eest varjama, siis vaimutoidu töötlusel tekkiva jäägiga on sootuks teine lugu. See jääk aga ongi ego. Paraku, kuna ta ei tekita füüsilist eemaletõukavat haisu ja seguneb üldise inimese audiovisuaalse olekuga, pole enamasti inimesed tema varjamisega vaeva näinud, sest seda peetakse lihtsalt inimolemuse osaks, mida ta tegelikult – mis sest, et jääkprodukt - ongi. Samas pole temaga midagi mõistliku peale hakata, sest tema piiritu eksponeerimine ei tee inimest karvavõrdki targemaks, paremaks, ega ka ilusamaks. Vastupidi – enamasti laseb ikka rumalana ja hoolimatuna paista.

Ego on ka see, mis ei lase meil asjade üle rahulikult järele mõelda, vaid sunnib otsuseid ja oletusi vastu võtma nüüd ja kohe, sest vastasel korral saaks ego ju kannatada. Kiirustamisega paraku

kaasnevad igatsugu kõrvalnähud. Siit ka see üleüldine tendents karjaga kaasa tormata, sest no kuidas sa saad olla loll ja korraks seisatuda, et asja olemuse üle süviti mõelda, kui teised kamraadid, pea selgas, juba tormavad hurraa karjades barrikaadidele. Kollektiivne ego, elik kambavaim, on kahjuks selline kooslus, mis selgele mõistusele harva ruumi jätab.

Näide kiiruga aetavast kollektiivsest egolaksust oleks näiteks sooline palgalõhe. Jah – küllap seda kusagil on, aga need soolisest palgalõhest kirejad ei hooma paraku ühte lihtsat asja. Tegelikult on sooline palgalõhe lihtsalt üks väike osa üleüldisest palgalõhest. Meil on arvukalt inimesi, kes peavad enda lihtlabaseks äraelatamiseks laskma palehigis ringi nagu oravad rattas. Samas on meil inimesi, soost sõltumata, kes isegi sama tööd tehes saavad ilma suurema vaevata märksa elamiskõlblikumaid töötasusid. Ja tegelikult – me ei peaks siin üldse võrdlema samaliigilisi töid ja tegemisi, vaid töötegemist üldse. On ühiskonnale tähtsaid töökohti, kus teenitakse sandikopikaid. Samas on ka nõndanimetatud pehmeid ameteid, mille tegelik reaalne kasu on olematu, aga töötasu on kordades kõrgem. Kui me saaksime ühele poole selle üleüldise palgalõhega, siis kahaneks ka sooline palgalõhe pea olematuks. Aga jah – kahjuks näevad „entusiastid“ asju ainult oma mätta, ehk ego otsast. Ja sellega on paraku nii, et mida kõrgemal ego mätta otsas oled, seda kaugemaks teiste eluolu hoomamine ja arusaam üldistest muredest ja elukorralduse kitsaskohtadest jääb.

Tegelikult võikski siia heietama jäädagi, aga ma ei taha ära hirmutada seda ainukestki, kes siimaani välja on jõudnud. Aitäh. Muljetada oleks veel sadadest asjadest. Ja vähe sellest. Mul on aastaid olnud plaanis, ja kuigivõrd on ta ka juba edenenu, kirjutada raamat, kus oleks ka lahendus, kuidas muuta Eesti sabassörkijast ja kellegi moodi olemisest ihalevast ka tegelikult imetletavaks ja jäljendatavaks riigiks, kus oleks tõeline demokraatia, mitte demokraatia mängimine nagu praegu. Kus täiesti ainulaadse riigivalitsemise mudeliga saaks rahvas – kel huvi on – alati sõna sekka öelda ja valitsejad saaksid tulemuspalka. Selleks pole palju vaja – muuta vaid sajan-deid kestnud ajast ning arust dogmat – ja tõsi – ka meie põhiseaduse ühte punkti, peale mida saaks praegu vihatud e-hääletusest meie võti kas nüüd just paradiisi, aga sinna päris lähedale.

Me saaks teha nii, et kuritöös kannatanud ei peaks üleval pidama kurjategijaid, makstes neile maksudest veel peale, et nad saaksid soojas muretult koos oma teadmisi jagada ja oskusi lihvida. Ja ei mingit surmanuhtlust, ega Austraaliasse küüditamist. Me saaks teha nii, et inimesel oleks huvi riigimakse maksta. Me saaks teha palju asju. Ma olen neist asjadest näpuotsaga ka siin-seal kirjutanud, aga jah. Ma pole kunagi omanud ambitsioone kedagi juhtida või kellelegi vägisi midagi head peale suruda. Kui esimese korraga kuulajal-lugejal lambike peas põlema ei lähe, siis järelikult pole minu nõu tarvis. Nii lihtne see ongi. Ja pealegi on meil ju 101 kõrgepalgalist, kes peaksid kui küllusesarvest genereerima ideesid, kuidas Eestimaast saaks eeskuju kõigile.

Paraku pole Eesti rahvas iialgi vaba enne, kui nad ei jäta kellegi sabassörkimist ja ei lase lõpuks põlleservast lahti, ehk maakeeli öeldes, ei saa iseseisvaks. Seda viimast de facto Eesti kahjuks siiski hetkel pole ja minu silmapiiril seda olekut olemasoleva pesupulbriga, ehk siis valitsuse ja valitsemis- ning valimissüsteemiga, mis tehtud oma nomenklatuuri nisa küljes rippumise järjepidevuse tagamiseks, ka ei tule. Seetõttu ei näe ma ka eelpool mainitud raamatu jätkamisel mingit mõtet, sest see tuleks paks, kuna kindlasti peab seal lahti seletama needsamused platvormid ja tekkemehhanismid, mis mind kannavad, et lugejal oleks üldse klotse, millest samalaadset loogikat kokku panna. Ja kuna sellise raamatu sisul poleks ei otsa ega algust, on taolise asja paberile panek üüratult vaevalisem, kui mingi ajateljel kulgeva seiklus- või armastusromaanii üllitamine.

Seega jah – tõmban otsad praegu koomale ja saan kahjuks ainult tõdeda, et inimestena oleme me kohe-kohe läbi kukkumas, kuid seevastu loomadena ülimalt edukad. Palju õnne meile. Aga mis ikka teha – looduse poolt on nii seatud, et head asjad lähevadki perse. Kehva toitu me ju üritame vältida...

Valgas, 7. septembril, 2021. aastal kirja pannud *Üllar Kruustik*, /allkirjastatud digitaalselt/
näoraamatus peaaegu tundmatu ka kui *Gunnar Ling*.